

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและพิธีกรรมของการทำนายที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ(ปลั้ง) ในหมู่บ้านห้วยน้ำจุ่น อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงรายมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อต้องการทราบการประมวลพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อและการพยากรณ์ในการทำนายเกี่ยวกับชีวิต ต้องการทราบการเปรียบเทียบเกี่ยวกับพิธีกรรมในการทำนายสู่การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และต้องการทราบบทบาทและการทำนายเกี่ยวกับชีวิตในชีวิตประจำวัน

การวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบพิธีกรรมผู้รับการทำนาย การวิจัยเอกสาร ตัวเขียนที่เป็นตำราการทำนายและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม บนกรอบแนวคิด ทางคติชนวิทยาแนวโครงสร้างนิยม (Structuralism- folklore) ชีวะชาติพันธุ์วิทยา (bio-ethnology) ชาติพันธุ์สัมพันธ์ (ethnicity) และวัฒนธรรมศึกษา (cultural studies) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคติชนเรื่องการทำนาย กับความเป็นชาติพันธุ์ ที่มีความสัมพันธ์กับสัตว์ พืชและพื้นที่ทางสังคม ที่ประกอบสร้างในรูปแบบองค์กรทางวัฒนธรรม

การวิจัยพบว่า โครงสร้างของการทำนายจะประกอบสร้าง สังคมชาติพันธุ์ที่ไม่เป็นตามกฎของวิวัฒนาการทางสังคมแต่เป็นการทับซ้อนระหว่างสังคมเก็บของป่าล่าสัตว์(Hunter-gatherer) และสังคมเกษตรกรรม

ในเรื่องความเปลี่ยนแปลงความเชื่อของการทำนายนั้นพบว่าจากการทำนายที่สร้างระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่มีความซับซ้อนและหลากหลายนั้น ปัจจุบันความสัมพันธ์เหล่านั้นในสังคมปัจจุบันได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์นั้นเป็นความสัมพันธ์เชิงเดี่ยวที่ธรรมชาติเหล่านั้นเป็นแค่ทรัพยากรทางการผลิตที่มีผลทางเศรษฐกิจ

ในประเด็นการทำนายกับชีวิตประจำวันนั้นพบว่าการทำนายประกอบสร้างองค์กรทางสังคม(แบบไม่เป็นทางการ) ที่จะเชื่อมโยงสมาชิกชาติพันธุ์เข้าไว้ด้วยกันด้วยองค์ประกอบ

1. ความแตกต่าง
2. การติดต่อสื่อสาร
3. การตัดสินใจ
4. ผู้ทรงอำนาจ
5. อุดมการณ์ และ
6. ระเบียบวินัย

โดยองค์การทางวัฒนธรรมที่ไม่เป็นทางการนั้น ได้สร้างระบบความสัมพันธ์
ในสองรูปแบบคือ ความสัมพันธ์แนวระนาบ เป็นความสัมพันธ์เชิงพื้นที่การผลิต และ
ความสัมพันธ์แนวตั้ง เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แต่อย่างไรก็ตามแม้มนุษย์จะตกอยู่
ภายใต้ความสัมพันธ์ในสองรูปแบบนี้มนุษย์ยังสามารถตัดต่อ ความเชื่อและค่านิยมผ่าน
การทำนายเกี่ยวกับชีวิต อยู่ตลอดเวลาทำให้องค์การวัฒนธรรมมีชีวิตอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ

คติชนวิทยาแนวโครงสร้างนิยม (Structuralism- folklore) ชีวะชาติพันธุ์วิทยา
(bio-ethnology) ชาติพันธุ์สัมพันธ์ (ethnicity) วัฒนธรรมศึกษา (cultural studies)
ลัวะ ปลั่ง การทำนาย เชียงราย